

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจของไทย และนับเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลทุกยุคทุกสมัย เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้ไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ และทำให้ท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากมากระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ อันเกิดจากการใช้จ่ายของคนไทยเที่ยวไทย นอกจากนี้ ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และเป็นการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้ดีขึ้น การท่องเที่ยวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าประเภทอื่น ๆ บริการ หรือ สัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยว ณ ถิ่นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ เพราะไม่สามารถจะสั่งเอาแหล่งท่องเที่ยวมาบริโภค ณ ถิ่นที่อยู่ของตนเองเหมือนผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทอื่นได้ จึงทำให้มีขบวนการในระบบการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (Tourism Service System) อันได้แก่ การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการคมนาคมขนส่ง การบริการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้า – ออก ระหว่างประเทศ การบริการบริษัทนำเที่ยว การบริการมัคคุเทศน์ การบริการสถานที่พักผ่อน การบริการภัตตาคาร ร้านอาหาร การบริการสินค้าของที่ระลึก การบริการบันเทิง และระบบการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัย เข้ามาทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ได้เดินทางไปสัมผัส แหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction) ตามที่ปรารถนา หรือ ความต้องการ (Demand) ทางการท่องเที่ยวจะถูกกระตุ้นเชิญชวนด้วยขบวนการในระบบการตลาด (Marketing System) จนทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวขึ้น และผลของการที่ได้ใช้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมกับการสัมผัสแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้ตัดสินใจว่า ได้รับความประทับใจมากน้อยเพียงไร ซึ่งทุกประเทศที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่างก็ปรารถนาที่จะพัฒนาให้อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว เพราะจะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลจากปฏิกิริยาลูกโซ่ กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะช่วยขยายผลชักชวนเกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อันเป็นที่มาของรายได้ของประเทศ ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ ในสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้แพร่กระจายไป ทุกพื้นที่ ทั้งในเมืองและชนบท ลดปัญหาการว่างงาน ช่วยลดอัตราการอพยพเข้ามาหางานทำในเมือง ช่วยฟื้นฟูวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ตลอดจนสาธารณูปโภคต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนา คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ จะไม่ก่อให้เกิดผลได้ทางเศรษฐกิจโดยตรง ในการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามายังประเทศไทย แต่การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศได้ ก่อให้เกิดผลได้อย่างอ้อมมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นการช่วยไม่ให้เกิดการไหลออกของเงินตรา ต่างประเทศแล้ว การสนับสนุนในด้านการกระจายรายได้และการจ้างงานอันเกิดจากผลของการ ท่องเที่ยว ภายในประเทศ การเกิดความภาคภูมิใจในทรัพยากรการท่องเที่ยวของชาติความรักและ ความหวงแหนในมรดกของประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยต่อการทำนุบำรุงรักษาในทรัพยากร ท่องเที่ยวต่างๆจากประชาชนคนไทยต่อไป สำหรับสถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยว ภายในประเทศของคนไทย ในปีพ.ศ. 2548 คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นจำนวน ทั้งสิ้น 79.5 ล้านคน-ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นการเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 19.28 ล้านคน-ครั้ง รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 17.9 ล้านคน-ครั้ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 15.89 ล้านคน-ครั้ง ภาคตะวันออกจำนวน 9.33 ล้านคน-ครั้ง ภาคเหนือ จำนวน 9.3 ล้าน คน-ครั้ง และภาคใต้ จำนวน 7.8 ล้านคน-ครั้ง ตามลำดับ การเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ของคนไทยก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในประเทศคิดเป็นมูลค่ากว่า 334,716 ล้านบาท

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวคนไทยและรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2548

ภูมิภาค	จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	รายได้/ล้านบาท
กรุงเทพมหานคร	19.28	184,815
ภาคกลาง	17.90	28,462
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15.89	28,781
ภาคตะวันออก	9.33	25,705
ภาคเหนือ	9.30	32,572
ภาคใต้	7.80	34,379
รวม	79.5	334,716

โดยคาดว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวของประชาชนคนไทย(Domestic Tourism) ในปี พ.ศ.2549 จะมีนักท่องเที่ยวไทยเดินทางภายในประเทศ 77.97 ล้านคน-ครั้ง และมีรายได้ 356,000 ล้านบาท ซึ่งรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้ประชาชนคนไทยหันมาท่องเที่ยว ภายในประเทศมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อทดแทน การเดินทางออกนอกประเทศของประชาชนคนไทย เพื่อช่วยลดการไหลของเงินตราออกไป

ต่างประเทศให้กลับมาหมุนเวียนอยู่ภายในประเทศ โดยที่ประชาชนคนไทยยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้เช่นเดิม

จังหวัดนนทบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย เป็นหนึ่งในจังหวัดปริมณฑล อันประกอบด้วย นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และปทุมธานี โดยจังหวัดนนทบุรี เป็นจังหวัดที่อยู่ชิดติดกับกรุงเทพมหานคร และรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครอย่างเต็มที่ แต่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้สนใจค้นคว้ากันมากมาย เช่น สวนไม้ดอกไม้ประดับ ซึ่งแหล่งผลิตใหญ่ ๆ อยู่ที่นนทบุรี หรือเป็นศาสนสถานสมัยอยุธยา ก็ยังหลงเหลือให้เห็นที่จังหวัดนนทบุรี นอกจากนี้ความเป็นเมืองน้ำ หรือเวนิชตะวันออกของกรุงเทพมหานคร ยังมีเหลือให้เห็นที่นนทบุรี ตามลำคลองสายต่าง ๆ เช่น บางคูเวียง เกาะเกร็ด คลองอ้อม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้นนทบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความพร้อมที่จะรองรับการท่องเที่ยวทั้งในเรื่องของสถานที่พัก ร้านอาหาร การคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวอย่างพร้อมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี และการเกษตรของนนทบุรี ได้ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้วย และจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จากการสำรวจงานโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2549 ประชาชนจังหวัดนนทบุรีมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 185,154,444 บาท โดยได้ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวไปในจังหวัดต่างๆของประเทศไทยที่มีอยู่ 76 จังหวัด และไปเที่ยวชมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน โบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตคนไทย และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าทางการท่องเที่ยวไว้ขายแก่นักท่องเที่ยวที่เป็นประชาชนของจังหวัดนนทบุรีได้ตลอดไป อีกประการหนึ่งวิสัยทัศน์ของจังหวัดนนทบุรี คือ “นนทบุรีที่อยู่อาศัยชั้นดีของคนทุกระดับ พร้อมสรรพธุรกิจภาคบริการที่ได้มาตรฐาน” โดยธุรกิจภาคบริการซึ่งในปี 2549 สถาบันภัทร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ได้ทำการวิจัยพบว่ากิจกรรมเกี่ยวกับตัวแทนการท่องเที่ยว และนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะมีอนาคตที่สดใสไปสู่ความเป็นเลิศภายในระยะเวลา 5 ปี (2550 – 2554) (รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลธุรกิจและพัฒนาธุรกิจบริการของจังหวัดนนทบุรีสู่ความเป็นเลิศ, 2549 : 18) ซึ่งจำเป็นที่จังหวัดนนทบุรีควรมีข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวยังจังหวัดนนทบุรี และ

ประชาชนจังหวัดนนทบุรีที่ไปเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวตามแหล่งอื่น ๆ ในประเทศ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการใช้ในการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรี

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดนนทบุรีว่ามีแหล่งท่องเที่ยวและทิศทางที่ประชาชนจังหวัดนนทบุรี นิยมไปท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้การท่องเที่ยว และพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนนทบุรีสู่ความเป็นเลิศ อันเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สร้างงานให้กับประชาชนและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศช่วยยั้งการไหลของเงินตราออกต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วภูมิภาค

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนจังหวัดนนทบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
2. ทำให้ทราบปัญหาในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
3. ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี และผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

พฤติกรรม หมายถึง ลักษณะการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวและเลือกรูปแบบของการเดินทาง

การท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง การท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในประเทศ การท่องเที่ยวลักษณะนี้จะต้องมีสิ่งจูงใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย เป็นต้น

ประชาชน หมายถึง ประชาชนในจังหวัดนันทบุรีซึ่งมีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
ที่เคยไปท่องเที่ยวภายในประเทศในระหว่างปี พ.ศ. 2549

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved